

meztetésünknek, mégis hozatnak külföldi czukrot, teljes nevökkel szolgálnak közönségünk előtt, hogy megbélyegezzük az egész országot előtt hazafiatalanságukért, tehát ez legyen a motto: Szégyelje magát, a ki osztrai vagy osztrák czukrot vásárol és az is, a ki elad!

Egyleti élet.

Felolvasási estély. A Szent-Antal ideiglenes árvamenház javára rendezett felolvasási sorozatban a legközelebbi felolvasó estélyt e hó 13-án kedden — tartják meg a r. kath. főgymn. disztermében. Ez alkalommal dr. Márki Sándor egyetemi tanár tart felolvasást a Közép-korról, Ditrói Margit k. a. és Gáll László j. h. szavalni fognak. Három énekszámmal részt vesz az estélyen a főtéri templom vegyes énekkar *Papp Márton* vezetésével. Az estélyen gr. Majláth Gusztáv Károly püspök is megjelenik. A felolvasási estély délután 6 órakor veszi kezdetét. A részletes programot legközelebből közöljük.

A Dávid Ferencz E. ifjúsági köre az unitárius főiskolában f. hó 10-én d. u. 6 órakor gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése, 2. Felolvasást tart Toth Ernő 3. Szaval Urmost József 4. Felolvas Pap Domokos. 5. Indítványok. Az elnökség.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság e hó 11-én vasárnap délelőtt 11 órakor városába közgyűlési termében felolvasó ülést tart, Tárgysorozat: 1. Gr. Kuun Géza elnök: Elnöki megnyitó. 2. Ferenczy Zoltán r. tag: Kossuth egy kiadatlan leveléről. 3. Gyarmathy Zsigáné r. tag: Két kis kalotaszegi ruhás leány. 4. Tompa Kálmán vendég: Költemények. 5. Hegyesi Vilmos r. tag: Elbeszélés.

IRODALOM.

Vörösmarty Mihály. Kétségtelen dolog, hogy Vörösmarty irodalmunk még nem eléggé gazdag s a Vörösmarty kultusz még nem eléggé kifejtett. Azonban most a költő születésének százados évfordulója alkalmából, dícséretes mozgalom indult meg a nemzet minden rétegében e kultusz ápolására, fejlesztésére. Ezt a célt kívánja szolgálni Kiss Ernő kolozsvári kegyesrendi főgymnaziumi tanárnak előtűnk fekvő „Vörösmarty Mihály” czimű műve, melyet szerző a küszöbön levő Vörösmarty-ünnepre írt az ifjúság számára.

Szerző, ki a Vörösmarty irodalomnak alapos tanulmányozója és ismerője s kinek e munkája Vörösmartyról a harmadik műve, nagy mesterének, Gyulai Pálnak a nyomdokain haladva írta meg e műveket, melyben Vörösmarty életéről, szerelmi viszonyairól, költészetéről hű és könnyen áttekinthető képet rajzol. A művecke mindenkinél kedves olvasmányul szolgál, de legfőképpen ajánlható az ifjúságnak, mert ebből a halhatatlan költő legkönyebben megismerheti és tanulmányozhatja, a kegyeltes évforduló alkalmából. A csinosan kiállított művecke, melynek az ára 1 korona, megrendelhető a szerzőnél: Kolozsvárt, Liceum épület.

SZÍNHÁZ.

Dolly.

(Színmű 3 felvonásban. Írta: *Christiensen* és *Jonas*. Fordította: *Szeredai Leo*.)

Tegnap nem sokan voltak a színházban. Anyi bizonyos, hogy több érdeklődést érdemelt volna ez a darab, mint a meny-

nyiben a közönség részesítette. De hát, nem is csoda, négy sulyos drámai este előtt, Jászai Marival, ki érdeklődne egy naiv és kedvesen szentimentális színmű iránt. No de, talán majd megjön a közönség a többi előadásokon.

„Dolly” svéd darab, de azért ne higyük, hogy valami speciális svéd dolgot látnunk benne. A két író, Christiensen és Jonas, reminiscenziákból rőtta össze darabját, részint az angol *Trilby*-ből, részint a *Bohém-világ*-ból; jobbat nem csinált, mint azok, de mindenesetre olyant, hogy szívesen végignézzük, mert vannak benne hangulatos részek, van egy két jól megrajzolt alakja, a mikért létjogosultságot szerzett arra, hogy hazáján kívül máshol is előadják. Dolly egy rokonszenves fiatal leány, ki gyerekkora óta bohémek közt nő föl. Azok szeretik, becézik. Származását nem ismerik, ő maga sem. Csak annyit tudnak, hogy valaki tartásdíjat fizet érte. A család egyszerű csak visszaköveteli Dollyt s kiragadja abból a légkörből. De Dolly nem érzi jól magát, visszakiánkózik abba a világba, hol felnőtt, visszakiánkózik szerelméhez, egy festőhöz, kivel aztán boldog lesz.

Ez a darab meséje, a mi nem is mese, nem is drámai cselekvény. Nem is fél fel ez a darab nagy igényekkel. Csak érzéseinkre appellál és arra számít, hogy mindnyájunknak szívében van egy bur, melyet egy ilyen érzékenyen naiv történet megbir pendíteni. Hogy aztán mennyire sikerül, az más kérdés. Egyik ember fáslutabb, mint a másik; egyik embernek van fogékonysága az ilyen dolgok iránt, a másiknak nincs; de ugy vetült észre, még mindig van elég olyan ember, kinek kedvéért lehet ilyen darabot adni, mert a tegnapi üres ház, az említett okok miatt, nem bizonyít ellene ennek a föltevésnek.

Mindenesetre Dolly ügyesen megrajzolt alak, mely egy jó színésznő kezében nem is érdektelen; ugyszintén Schüsse gróf is, ez is olyan, melyet egy művészember érdekessé tud tenni és jogosultságot tud adni a darabnak a mi színpadjainkon, a hol még nincs számizve a *Lowood* árva és az *Erdő szépe* művelkel pedig régen leszámolt a modern világ.

Dollyt H. Novák Irén sok rokonszenves vonással ruházta fel s nem egy jelenetében zajos hatástért el köztelenségével, ugy, hogy egy izben nyílt színi taptost is kapott. Látszik, hogy H. Novák Irén asszony sok ambícióval készült a szerepre s törekvésének meg is volt a sikere. *Dezséri* egy paralitikus öreg gróft játszott és pedig határozott művészi sikerrel. Ilyen szerepekben kiváló művészek is izletelenségbe szoktak tévedni; *Dezsérinek* érdeme, hogy egyetlen jelenetében sem lépte túl a jóízűs határát, a paralitikus tünetek ábrázolásánál. Érdemes megnézni a darabot ezért az alakításért is. Tompa rokonszenves Stolpe volt. Laczkó Aranka Schüsse grófnét sikerülten játszta. Vásárhelyi Vilma, Bónis, Krasznay játszották a többi szerepeket, több kevesebb sikerrel.

A szereplőket figyelmeztetjük, hogy hangosabban beszéljenek, mert a tülhalk beszédet alig hallja a színpadtól távolabb álló páholyok közönsége.

Jászai Mari. Jászai Mari fellépései nagy érdeklődést keltettek a közönség körében. A mai

előadásra jegyek már nem is kaphatók, mind elő voltak már tegnap jegyezve. Az igazgatóság ezért kénytelen a zenekart is kiadni s ezért a ki helyhez nem jutott, *Medea* előadására a zenekarban még kaphat helyet, ha idejekorán jelentkezik. Jászai Mari még három este lép fel, szombaton az *Idegmő*-ben, vasárnap *Bánk-bán*-ban, hétfőn *Essex gróf*-ban. A ki helyhez akar jutni, jó lesz, ha előre gondoskodik.

Adományok a Bethlen Gábor fejedelem szobrára.

(Folytatás.)

Petkő József bíró Kis-körös 8 kor. 30 fill., Bay Sándor főispáni titkár Győr, Bornemissa Gyula Detrehem, Szóts Boldizsár Zágón, Kis Pál főgymn. tanár Erzsébetváros, A jákri körjegyzőség, Jovian Miklós szolgabíró ivén M. Újvár, Konrád Ottó Szász-Sebes, Mikolai Mihály Szarvas, Török Árpád főszolgabíró Paj, Jancsó Lajos ev. ref. lelkes M. Újvár, Balcsák László Léva, Gvidó Béla D. Szt. Márton, Láni Godofréd főszolgabíró Beszterce, dr. Králik Árpád kir. körjegyző D. Szerdahely, dr. Pihál Viktor Újpest, Józsa László, Monor 2—2 korona. Ti már Mihály Köhalm 2 kor. 70 fill., Falóp Lajos Dancsháza 1 kor., Kertész Samu főszolgab. Bánffy Hunyad 1 kor. 50 fill., Ferenczy Endre, Nagy Man 1 kor., Dr. Mikolczy Ferencz főszolgab. N. Várad 1 kor., Szőke József Bihar 1 kor., Varga Antal Bátka 1 kor., Klombauer Antal v. jegyző. Mohács 4 kor., Eiszelt Antal, polgármester, Kis Szeben 2 kor., Kovács Gyula, polgármester, H. Szoboszló 2 kor. Melis János, Szarvas 5 kor., Weisz János v. pöntáros, Fehér templom 4 kor., Vesezy Zsigmond polgármester, N. Kanizsa 4 kor., Greguss Aurél v. pénztáros, Baja 5 kor. 50 fill., Szabó József, v. pénztáros, Esztergom 5 kor., Salamon Dávid, Tóvis 4 kor., Gyárfás Zsigmond Kolozsvár, 9 kor. Andor sen László Dáva, 8 kor. 40 fill., Fekete József kir. törv. bíró Gyula, 9 kor. Balogh János főszolgabíró Székelyhid, 7 kor. 47 fill., Salamon Samu földbirt. Vingárd, 7 kor. 40 fill., Kozzykowsky Géza kir. adótárnok Gy. f. h. év. 7 kor. dr. Jekel Frigyes alispán Brassó, 7 kor. 50 fill., dr. Gidófalvi István kir. körj. Kolozsvár, Bak Lajos butorizváros Kolozsvár, Kola János orsz. képvis. Debreczen, 4 kor. Gloth Károly sz. Údvárhely, Hersényi Imre főszolgab. Fogaras, 4—4 kor. Papp Zoltán főszolgab. Teké, 4 kor. 40 fill., Konkoly Jenő Békás, 4 kor. Mátészalkai főszolgabíró Mátészalka 3 kor. 79 fill., Gyurácz Ferencz ág. ev. püsp. 3 kor. Veres Sándor főszolgabíró Zilah, 3 kor. 60 fill., Smid Pál Símeg, 3 kor. 50 fill., Körmevdy Lajos czukorgyári iroda f. Mező-Hegyes 2 koronát. Az adományok Orbai Lajos szoborbizottsági pénztáros czimére Nagy Enyedrre küldendő.

(Folytatása következik.)

Kutya korbács és olasz kard.

Kolozsvár, nov. 9.

A magyar ifjak a magyar mentét, a magyar kardot, a magyar erkölcsöket, a magyar lovagias érzést mostanában sutba dobják.

Nemzetközi a mi ifjúságunknak az öltözte, a fegyvere; kevésbé erkölcsös és tisztelőadó a társadalmi érintkezése. Elszok-

tatta a fiatalság magát attól a lovagias magatartástól, a melyet eleink még ellenfeleikkel szemben is tanusítottak.

Tiszteletlenség, durvaság és szemérmelenség nyilatkozik meg, kevés kivétellel az ifjak társalgásában, melyet hölgyekkel szemben folytatnak. Ritkán tanusitanak kellő tiszteletet az öregebbekkel szemben. Legjobb barátait a legkisebb elvi különbözet előfordulása alkalmával készek sárral dobálni, készek becsületét tönkre tenni, készek kutya horbáccsal megtámadni, ütlegetni.

Mindenek felett önmagukat becsülik igen kevéssé és azért van olyan csekély értéke előttük a mások egyéni tisztességének. Mert hiszen örök igazság az a példaszó, hogy a mások megbecsülésével, önmagukat tisztelik meg.

A régi fiatalság nagyobb gondot fordított lelkeinek kiművelésére, testének ápolására és fejlesztésére.

Tisztultabb felfogás, nemesebb módor, tiszteletteljesebb magatartás nyilatkozott meg cselekedeteikben, fellépésükben, érintkezéseikben.

Mi volt ennek az oka? A tűnő félben levő régi patriárkális életéről, a régi professzorok nemzeti irányu neveléséről nem beszélünk. Nem vadohatók a mostani tanárok sem, hisz nekik nincs alkalmuk egyéniségüket, lelkiük magyaros vonásait teljesebb mértékben rá nyomni a fiatalság lelkére, mert a miniszteri tanterv sok irányban géppé teszi a szellemet.

De a fiatalság erkölcsi nevelésének nemzeti irányára még is nagyobb gondot kellene, hogy fordítsanak az illetékes tényezők.

Nem lehet feladatunk, mert nincs terünk, nagyon belemélyedni a bajok okainak fejtegetéseibe. A rendszer megváltoztatására irányuló részletes propeozicziókat sem sorolhatjuk itt elő.

Egy két vonással csupán arra mutat-hatunk rá, hogy milyen volt a fiatalságnak lovagias nevelése hajdan, csak a legutóbbi két évtized előtt és milyen ma?

Nem szolok a családi életnek a régi időkhez képest szembetűnő változásáról. Nem beszélünk arról, hogy a mai fiatalságot leg-többször már hazulról felfelé hízeltedőnek, a hatalom szárnyaiba kapaszkodónak, állás után szaladgáló lénynek nevelik; bele oltják azt, hogy meg se kísértse munkával, ön erején a kenyeret maga számára biztosítani, hanem nézzen kevés munka, kevés gond, kevés felelősséggel járó olyan hivatal után, a hol a számár lajtorja a magasabb fizetési fokozatba való előmenetelt biztosítja. Fátva fussnak a protekció után és ennek feláldoznak mindent.

Ezekről a beteges állapotokról eltekintve, a régi társadalom egészségesebb szelleme, egészségesebb, erkölcsösebb, nemzetibb és nemesebb irányban vezette a fiatalság erkölcsi nevelését.

A régi vívőtermeket szorgalmasan látogatták a társadalom nemes ifjai. Az estéli órákban káváház helyett, melyek az időben csak igen alárendelt mértékben voltak látogatottak, a vívóiskolákban töltötték minden szabad idejüket. Tehát nem csupán azért mentek, hogy ott, mint vendégek, egy-két „olasz” mestervágást megtanuljanak, hogy azzal embertársukban alkalom adtán kárt tegyenek, hanem eljártak azért, mert ez iskolák a testnek és léleknek egyaránt edző és nemesítő intézetei valának.

melynek valótlanságát a háznál ugy is mindenki tudja — és egész őszinteséggel gyakran mondia, hogy Rowton a legunalmasabb fészek e földön és hogy ha a felesége a családi kötelesség által nem volna oda kötve — és ha a praxszisa nem javulna naponta — ő a lábáról már rég lerázta volna annak a porát és uj területeket keresett volna.

De öcsém, még most nincs módomban azt tenni — mondá egyszer — de majd később, reménylem, hogy az életet élvezni fogom egy kissé. Ez a vidéki doktoroskodás borzasztó egyhangu munka, de a házassághoz el tehetetlen, ha nincs nagy privát vagyona. Fogadjon el a tanácsomat — alattomos huncyorlással — és maradjon nőtelen a meddig teheti.

Mindazonáltal ő a mostani életéből is sok változatosságot és élvezetet tudott magának szerezni, mert szinte minden héten elment hazulról legalább egy napra és nagyon gyakran megtörtént, hogy napokig volt távol.

„Fontos ügyek kívánják” — volt változatlanul az ürügy. De négy hónap múlva a szokásait tanulmányozva, a saját következtetéseim meg voltak arról.

Világos volt előttem, hogy Doktor Pilgrim kettős életet folytatott — az egyik a csendes, szelíd, tehetséges vidéki orvos volt; a másik a mérész vállalkozó, a Derby törzstagja, egy sportsman — tényleg egy vakmerő járókos. A ki kirándulásaiból néha ugy tért haza, hogy a pénzés tárczája a szó teljes értelmében tömve volt bankókkal, más alkalommal megtörtént, hogy „nehány napra” tölem kért kölcsön egy „ötöst” — ilyenkor tudtam, hogy a kártyán vagy a lóversenyen az utolsó shillingjéig minden pénzt elvesztette.

Mellesleg mondva — erre a tárgyra majd későbbben visszatérek. Most Pilgrimné

A vívóiskolákban u. is nem csak verekedni tanítottak, hanem a magyar lovagiaság szabályainak megfelelő viseletet, a társadalmi érintkezések alkalmával, az egymás iránt tartozó figyelmet, tiszteletet és becsületet is meg magyarázták.

Ezekről és ez iskolák szelleméről, röviden össze foglalva, alább közölök ismertetést.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 9.

— **Tudomásul.** A „Magyar Polgár” és az „Ellenzék” szerkesztői és összes munkástársai tegnap délután közös értekezletet tartottak. Az értekezlet egyik tárgyát képezte ez az eset, hogy a „Magyar Polgár”-ban névtelenül megjelent hirlapi közleményért, az az által magát sértettnek érző egyén, minden más kiegyenlítési mód kizárásával, fegyveres elégtétel adására szólította fel a lap szerkesztőjét. A tanácskozás másik tárgya volt egy tetleges utczai támadás, melyet ugyanazon egyén egyik újságíró ellen intézett. A tanácskozás eredményben az értekezlet elhatározta, hogy hasonló esetek ismétlődésének megakadályozása céljából indokolt nyilatkozatot tesz közzé, melyben kijelenti, hogy hasonló esetekben a fegyveres elégtétel nyújtását megtagadja s tiltakozik minden olyan kísérlet ellen, mely ilyen alakban a sajtó terrorizálását veszi célba. — Egyben elítéli azon az utóbbi időben többször ismétlődő törekvést, mely tetleges utczai inzultusokkal kívánja az újságírókat hivatásuk teljesítésében akadályozni, mint az tegnapielőtt egyik újságíró társunkkal történt. Ezen nyilatkozatot hozzájárulás végett megküldi a budapesti újságírók egyesületéhez, a vidéki hirlapírók országos szövetségéhez és a budapesti írók és művészek „Olthon”-köréhez.

— **Városi közgyűlés.** Mint már írtuk, Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága ma kezdte meg őszi közgyűlését. A tárgysorozatban sok olyan fontos tárgy szerepel, mely bizonyára nagy vitát fog provokálni s így a közgyűlés valószínűleg meg a holnapi napon sem fog bevégeződni. A törvényhatósági bizottsági tagjai között nem kis meglepetést keltett azon hír, hogy a Mátyás király-szobor leleplezés költségeire 60,000 koronát akarnak a közgyűléssel megszavaztatni. Lehet, hogy meg is szavazzák, de mi azt a szerény kérést vagyunk bátrak a nagyérdemű Társasunkhoz intézni, hogy ugyan miből fogják ezt a horrorális összeget előteremteni, mert a városi pénztárba rég beüjtött a lapos guta s a város adóssága évről-évre nő, hogy ma holnap beüjt a Krach.

Igen fontos pontja a tárgysorozatnak: *Az állami, megyei, városi stb. köztisztviselőknek pótladó alá vonása.*

Nem tudjuk, hogy a Tanács és szakosztályok javaslata mi e tárgyban, de egyre bátrak vagyunk a bizottság tisztelt tagját figyelembevetni, hogy ez idők szerint a város-ház tartásában csak ugy leszünk képesek az egyensúlyt fenntartani, ha a kösségi pótladó ki fog terjesztetni az állami, megyei, városi stb. köztisztviselőkre is.

Igaz, elismerjük, hogy ezáltal különösen a közigazgatási tisztviselőkre, kik nagyon silányul vannak dőlva, egy nagy teher fog nehezédni, de másfelől igazságtalan, hogy

ről és a Grangeból kapott meghívás feletti vitaközlésről beszélnek.

— Valóban Tamás, — jegyzé meg az asszony határozottan neheztelő hangon — szeretném, ha nem használnál ilyen különös kifejezéseket. Egy idegen — felém pillantva, téves következtetéseket vonhatna le azokból.

— De Dane nem fogja azt tenni, — válaszolá a férje. Ő tudja, hogy a mi társaságunkat a felső és alsó osztályban mennyire keresik. Jó, jó — mondá gyorsan, a mint az asszony arcán sötét kifejezés vonult el — édesem, én csak tréfálkozom. De, komolyan beszélve, természetes, hogy a meghívást elfogadjuk, kivéve — lassan — ha 24-ére vagyunk hiva. Akkor nem kiséreheteték el titeket, mert éppen azon a napon nagyon fontos dolgom van.

— A meghívás a jövő keddre 22-ikére szól, — válaszolá az asszony, a czédulát megnézve és Dóra és doktor Dane is meg vannak hiva.

A hangja és a modora azt a benyomást tette rám, hogy az ő véleményében én nem vagyok arra a megtiszteltetésre méltó. A mint ezt az örömdetes hírt meghallottam, szívem verése egy pillanatra megállott és aztán olyan erősen vert, hogy tényleg fájdalmat okozott.

Mint vendég, meghiva lenni a Viola otthonában, egy egész estét az ő társaságában tölteni, szememet az arcán legeltetni, hangjának az édes zenéjét élvezni.

Abból, a mit éreztem, valaminek látszani kellett az arczoman, mert Pilgrimné egy gyors tekintet után, nagyon élesen azt mondta:

— Azért emilem ezt fel, mert kötelességem, de természetes, hogy dr. Danens teljes lehetetlen azt elfogadni.

— Hogyan? — kérdé a férje.

(Folytatása következik.)

Egy titkos kéz.

E. M. Douglastól.

Angol regény. Fordította: *Amica*.

IV.

(Folytatás.) (9)

Érzem, hogy hangjának a gorombaságára arczomba szűkött a vér, de, ha azt reményltem, hogy az által elkerget, nagyon csalódott. A helyett, hogy alsóbb rendűségemet rögtön beismert volna a visszavonuláson által, vagy felhatalmazás nélküli megjelenésemért engedelmet kértem volna, csak rá néztem és könnyyedén válaszoltam. — Köszönöm — nincs semmire szükségem; én nem a Doktor urat keresem — ugy tudom, hogy ő az istállóban van. De egy csésze teát kérek, ha kegyed olyan szíves lesz és ad.

Merev, fagyos tekintetét ignoráltam, kezét szorítottam Villiersnével, aztán Violához mentem és a mellette levő székre ültem.

— Oh, ugy látszik, hogy a férjem aszisztensével már találkoztatok! — jegyzé meg Pilgrimné hidegen. És kétségtelen, hogy ma délután ti értek tisztelet meg itt bennünket a jelenlétével.

— Mi Doktor Danet a legjobb barátaink közé számítjuk — válaszolá Villiersné melegséggel és örömlé, ha azt gondolhatnám, hogy azért jött be ide teázni, hogy minket lásson.

— Anyám, ő azért jött be — erősíté Cecil élénken. Én mentem érte; azt mondtam neki, hogy maga és Vili itt vannak.

— Mi mindig azt fogjuk érezni, hogy a kis Gyurkának életét az ön gondos ápolásának köszönjük — sugta egy édes, szelíd hang a fülemb.

De Pilgrimné, aki minden idejét meg-

feszítette, hogy hallja, a mit beszélnek, hidegen azt mondá —

— Viola, mi itten soha sem beszélünk e tárgyról. Doktor Dane csupán csak orvosi minőségében kezelte a testvéredet, a férjem utasításai folytán. Azt hiszem, hogy mindenben a férjem tanácsát követte és tudom, hogy az orvosságot ő maga készítette — mert látam. Azon este utazott hazulról és szinte lekészté a vonatról, hogy azt saját maga készítse el; tehát, ha Gyurkát valaki megmentette, ugy az ő volt — és nem az, aki az orvosságot csak oda vitte.

Viola az ön fontoság szeméből egy hosszú tekintettel jutalmazott.

— Soha sem fogom elfelejteni — mondá a szép fejét rázva — nem, soha — soha. Azon éjjel éreztem, hogy ha a testvérem meghal, elveszitem az eszemet. Fáradt voltam és izgatott és az aggodalomtól elgyengülve, amidőn ön oda jött és a helyemet elfoglalta és ön olyan nyugodtnak és jónak látszott. Aztán, egy hosszú álomból felébredve, miután négy éjszakán keresztül nem hunytam be a szememet és azt hallani, hogy Gyurka veszelény kívül volt és ötlet még mindig édesen aludva az ön karjaiban találva! Igen, doktor Dane — mi ott mindig a legjobb barátaink egyikének fogjuk tekinteni.

Az ég tudja, hogy ily fontoság jutalom megérdemlésére mily keveset tettem, csak a kötelességemet, a hogy Pilgrimné mondta. De gondolom, hogy Viola komolyan értezte azt, a mit mondott és hogy emlékezetében olyan helyet nyertem, mely örökre az enyém lesz.

Ha szép volt akkor, midőn a fáradtságtól és aggodalomtól kimerülve halvány volt, most az egészség és örömi pillánál az arczom mag sokkal szebbnek láttam. Fehér ruhába volt öltözve, csak a fehér kalapján levő di-

szítés volt fekete bársony, a mely gyász után a mostani rendkívüli hősegen kellemesnek találta ezt a változtatást. De Villiersné teletől talpig feketébe volt öltözve és Cecil később azt mondta nekem, hogy az anyja soha sem fogja többé a bánat és fájdalom jelző ruhákat félrevetni.

Miután teáztam és egy rövid fél óráig paradicsomban voltam, a rendelő szobába való szállítatás által a mindennapi életbe vissza létem hiva.

Egy öt mérföldnyire lakó munkás leest a széna boglyáról és a lábát törte, egy borzas haju, hosszú lábú legényt küldtek doktorért. A lovam gyorsan fel volt nyergelve és az izenet átvétele után öt perc múlva utban voltam a szerencsétlenség helyére.

V.

— A Grangeból meghívás ebédre — jelentette Pilgrimné a villás reggelinél. Egy lovasz éppen most hozta át. Édesem, mit tegyünk?

— Mit tegyünk? — válaszolá a férje élénken. Mit, hát természetesen, hogy elmenjünk és az Istenek által rendelt javakat elfogadjuk. Az ég tudja, hogy ezen a vidéken a meghívások nem oly számomasak, hogy az ember vissza utasíthatná őket. Mi a textusa — az az, melyik nap és melyik órára?

A felesége ajkába harapott bosszúságában. Ő szerette a pompát és ceremóniát és még a saját családjának a körében is ügykezett azt az állatást fentartani, hogy az ő társasága a környéken mindenütt keresve volt és csak az ő exkluzívágának tulajdonítható, hogy nem voltak mindennap valahová meghiva.

Doktor Pilgrimnek fölötben gyönyörűségére szolgált ezt az elméletet megdönteni,

épen azok legyenek mentesek a községi terhektől, a kik a legtöbb igényt támasztják a várossal szemben.

Ha az a szegény sánczaljai vagy kövespadi viskó tulajdonos megfizeti a községi adót, pedig sem aszfaltja, sem világítása, sem rendőrsége, sem vízvezetése, sem csatornája nincsen, úgy talán az igen tisztelt tisztviselő urak is valahogy csak elfogják bérni ez újabb megterhelését. Arad és a több város megmutatta a példát, kövesse Kolozsvár is.

— **Kolozsvári iparpártoló bizottság.** A kolozsvári iparpártoló bizottság ez előtt egy évvel alakult s nagy volt a lelkesedés arra, hogy a hazai iparpártolásának eszméjét minél szélesebb körben magyarázza és azoknak módját kikutatva eszközeit megszerezve, e módokat a közönséggel megismertesse, az eszközöket pedig rendelkezésre bocsássa. A kolozsvári iparpártoló bizottság azonban mind össze vagy 3 gyűlést tartott s azután szép csendesen elaludt. A bizottság az elnökség és a tisztikar engedte elaludni. A tavasz óta egyetlen gyűlést sem tartottak. Ne feledjük el, hogy az iparpártolási mozgalom gyakorlati megindítása Kolozsvárról indult ki, ez előtt egy évvel. A megindult mozgalom ország-szerte vízshangra talált.

Ausztriának nagyon érdekében áll, hogy bennünket leültesse és épen azért, mint kéz alatt értesülünk, Kolozsvárért az osztrák gyárosok rendkívül nagy engedményeket tesznek. Ezek fölött kellene örködni az iparpártoló bizottságnak, lehetővé kellene tenni azt, hogy az osztrák minden alatomos cselekedetéről a közönség tájékoztatva legyen. Kötelessége továbbá az iparpártoló bizottságnak nyilván tartani azt is, hogy miféle oly áruk hozatnak be Ausztriából, a mik itthon is elő állítanak, kik hozatják be azokat, hogy a jóhiszemű közönséget ne csaphassák be egyes kereskedők, kik midőn hazai portékat kérnek, osztrák gyártmányt szolgáltatnak ki a magyar produktum czégére alatt. Felhívjuk az elnökséget, hogy mi előbb gyűlést hívjon össze.

— **Az Emke igazgató választmánya** folyó hó 12-én (Hétfőn) d. u. 3 órakor a városházán havi rendes ülést tartja. Ez ülésre a választott és alapító választmányi tagok tisztelettel meghívottak. Kolozsvárt, 1900. november hó 9-én. Gróf Beldi Ákos elnök. Sándor József t. alelnökökötikár.

— **A siketnémák és vakok érdekében.** A társadalom mindenkor meghozta a maga áldozatát a szerencsétlenek érdekében. Így a társadalom és a nemeseitk emberbarátok áldozatkészsége teremtetett meg Kolozsvárt, ez előtt 12 évvel a siketnémák országos intézetét, s szintén a társadalom áldozatkészsége tette lehetővé, hogy városunk ez évben ismét egy humanus intézettel, a vakok országos intézetével gyarapodott. Azonban ez a két intézet korán sem rendelkezik még oly nagy alapítókével, hogy az ország legkülönbözőbb vidékeiről nagy számban idejövő szerencsétlen növendékeket koblere ölthesse. Ezért még mindig rászorul a társadalom áldozatkészségére. Szvassica Géza, városunk érdemes polgármestere, az említett intézetek felügyelő bizottságának elnöke mindent elkövet, hogy humanus intézeteinket a virágzás legnagyobb fokára emelhesse. Így most is üdvös intézkedéséről kell megemlékeznünk, mely szintén azt bizonyítja, hogy polgármestorünk a szerencsétlenek sorát a szívnél viseli. Ugyanis egy szép átirat kíséretében a kolozsvári kávéház és vendéglő tulajdonosoknak gyűjtő perselyeket küldött, hogy azokat kávéházaik feltűnő helyén ki-függesztve a szerencsétlenek számára gyűjtsenek. Kávéház és vendéglő tulajdonosaink a perselyeket szívesen fogadták; s most csak a nagy közönségtől függ, hogy azok hivatásuknak megfelelően. Mi hisszük, hogy közönségünk, valahányszor betér a kávéházakba vagy vendéglőbe s szórakozik, vagy mutat, mindannyiszor nem feledkezik meg a szegény vakokról és siketnémákról, hanem filléres adományaival rajtuk segíteni igyekezik.

— **Öngyilkosság.** Egy fiatal katonatiszt dobta el magától az életet Kolozsvárt. Somló Gusztáv honvédhadnagy Ferencz József ut 19. sz. lakásán ma éjjel megmérgezte magát. A fiatal öngyilkos tettét későn vették észre, midőn a mentők oda jöttek már a beült halált konstátálhatták. Őda hivatát dr. Büchler és dr. Benel János orvosokat is, azonban nem lehetett megmenteni. Somló Gusztáv 23 éves r. k. vallású volt. Öngyilkosságának okát a sirba vitte. Hátrahagyott levelében csak arra kéri az illetékes egyéneket, hogy a testét ne boncolják fel.

— **Uraságoktól levetteti,** akarom mondani, elkoptatott gránitkövekből új járdát kap a Külmagyar-utca. Az utóbbi időben hol egyik, hol másik külvárosi utca részét azon maglepítésben, hogy gránit vagy éppen aszfalt járdát kapott, elkezdve Kökert-utczán s végezve a Sánczalján, nem is szólva a külvárosi Wessellényi-utczáról, a melynek aszfaltja a főtérsi aszfaltot is megelőzte. — Csak a Külmagyar-utca maradt következetesen emberemlékezet óta gondozatlan állapotban, mintha nem is tartozna Kolozsvárhoz s midőn a lakosság e miatt panaszkod-

dott és kért, válaszul mindig azt nyerte, hogy csak türelem, mert a sorrendbe a Külmagyar-utca rendbe hozása is fel van véve.

Mint mindennek, úgy a türelemnek is van határa. A Külmagyar-utca lakói pedig a sok ígérettel szemben már nemcsak türelmüket, de bizalmukat is kezdik elveszíteni az intéző körök iránt. Az intéző körök ezt észrevették s hogy a külmagyar-utcai lakókat kibékítsék, néhány szekér ócska gránit követ lerakattak járdának, míg abból tartott. Így ismét kiépült a Külmagyar-utca egy pár méter járdával.

Szegény külmagyar-utcaiak! Beh, kevésre becsülnek benneteket! Pedig Urambátyámékat a közeledő választások alkalmából előkelő urak fogják felkeresni nemsokára, a kik nincsenek sáros utcákhoz szokva. Azt hisszük, elég volt már az ígéretekből. Utóvégre a külmagyar-utcai adózó polgárok pénze is van olyan, mint akárkém belvárosi polgáré, a közterheket meg egyformán viseli minden kolozsvári polgár.

Ne dolgoztassanak hát csupán szem-szurásból s csupán annyi munkát, a mennyi ringy-rongy ócska gránitból kitelik, hanem vételessék már egyszer alapos munkába. Külmagyar-utczát s hozzák rendbe nyri, a hogy kell, mert Kolozsvárnak ezen legszebb és leg-hosszabb külvárosi utcájára, az óriási forgalom dacára úgy el van hanyagolva, hogy szégyene és bűne a városnak. Tessék meg-nézni azt a pár száz köbméter piszkot és sárt, a mit ott most összekapartatott a város s elképzelné, hogy ezen undorító piszkot pór alakjában tavaszról késő őszig szivtuk magunkba. Nem bűnös mulasztás-e ez?

Egy külmagyar-utcai lakós.

— **A kolozsvári „Kossuth-asztaltársaság”** választmánya tegnap az iparos egylet főterei palotájában Turesányi Gyula al-elnök elnöklése alatt népes értekezletet tartott, melyen a f. hó 16-án a New-York-szálloda emeleti disztermében megtartandó estélyi programja lett megállapítva. Elhatározottak, hogy a felolvasás, illetve emlékbeszéd megtartására nagys. dr. Ferenczy József egy. tanár és nagys. Boros György theol. tanár urak fognak felkérni. Miután súlyt helyez az asztaltársaság arra, hogy az egyetemi ifjúság és városunk hazafias izraelita polgártársai is minél nagyobb számban legyenek képviselve, elhatározatot tett, hogy e czélból a különböző fakultások elnökségei, valamint dr. Eisler Mátyás a neol. izr. hitközség érdemes főrahója átiratilag fognak felkérni, minek keresztlytelével Asztalos Kálmán titkár elfoglaltságára való tekintettel Hirschfeld Zsigá választmányi tag bizatott meg.

— **Hegedüs Sándor újabb díszpolgársága.** Mint lapunknak Szatmárról jelentik a városnak tegnapi tartott rendkívüli díszközgyűlése Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszert egyhangulag és nagy lelkesedéssel a város díszpolgárává választotta.

— **Kisipar támogatása.** A kereskedelmiügyi miniszter arról értesítette a kereskedelmi és iparkamarát, hogy a tordai ipari és gazdasági hitelszövetkezet részére méltányolva a szövetkezetek az iparos tagok érdekeit iránt tanusított helyes érzékét 10 000 azaz tízezer korona feltétlenül vissza fizetendő államsegélyt engedélyezett, azon kikötéssel, hogy e segély, valamint az annak — alapján a központi hitelszövetkezettel nyerendő kölcsön kizárólag csak kisiparosok hitelényeinek kielégítésére használható fel.

— **A Fellegváron 1848-ban kivégzett egyének sirja.** Kolozsvárt a Fellegvár háta mögött a szabadságharc folyamán több kivégzés történt. A kivégzettek a színhelyen el is temették. Most az új katonai rakctári épület mögött a katonák, a mint az Erzsébet-utra kavicsot ástak, 5 hullát találtak eltemetve. A felszázadot meghaladó idő megemészette az eltemetetteket hamvait, csupán csontjaik maradtak meg. Egyik csont-vasz mellett egy fekete gyapjuszürnek a darabja is napvilágra került, a mi azt mutatja, hogy a kivégzettek a magyar haza ellen felbujtogatott oláhok lehettek. A katonák a felszínre került csontokat ismét elföldelték.

— **Skálárát.** Ma d. e. arról értesítettek lapunkat, hogy a skálárát városunkban járvány-szerűleg lépett fel s már több áldozata is van. Miután mint mondják a főúros ura havasokon vadászik, a polgármester ur jól ténne ha felhívna az orvosai hivatal többi tagjait, hogy a teendő intézkedések megtétele végett tegyenek mielőbb propagációt.

— **A polgári dalogylet estélye.** A következő sorokat vettük:

Abból az alkalomból, hogy a polgári dalogylet folyó hó 4-én jótékonyczslu dalestélyt rendezett, a mely azonban nem hogy a jótékony czelnak eredményezett volna bármínő csekély összeget, de a bevétel meg a kiadást sem fődözte, nem szándékoztunk ugyan újjal mutatni rá az okra, de a dalogylet buzgó és fáradhatatlan tagjai nevében még sem hagyhatjuk szó nélkül azt a merevköznöy, melylyel a rendező bizottság részéről ez alkalommal is találkoztunk. A kibocsátott meghívó szerint ugyanis a bizottság 34 tagból állott, hogy azután a 34 tagból hányat lehetett ott látni, azt számlálják meg azok, kik nem voltak jelen. Mi csak annyit mondunk, hogy egy harmada nem volt ott. Nos hát akkor, hogy lett volna ott a máskülönbőn áldozatkész közönség. És mert ez már nem az első eset, a közönyösséget a közönség is közönyösséggel fizet. (p.)

— **A Vörösmarty szobrára.** Orbok Lórándtól I koronát, Weisz Mórtól 40 fillért vettünk. Rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Jubileumi ünnepély.** A kolozsvári Szent-József finevelő intézet egyetemi ifjúsága, mint már említettük 1900. november 11-én d. u. félhat órakor a rom. kath. főgyimnasiun disztermében a magyar kereszténység kilencz százados fennállásának em-

lőkére ünnepet rendez. Az ünnepély műsora a következő:

1. Dal Szent Imréhez, Antalffy Endrétől Férfi karra szerző Schneider Traugott. Előadja az ifjúság énekkara. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Antalffy Endre. 3. Ave Mária, Schubertől. Éneklő Burger Arthur. Kiséri az ifjúság zenekara. A kíséretet átirat Orlovsky Frigyes és Schneider Traugott. 4. Honvagy, Rudnyánszky Gyulától. Szavajla Gaál Endre. 5. a) Haydn. XVI. Sonata Consummatum est. b) Schumann Trümelei. Vonos négyes. Előadja Schneider Traugott, Ruszka István, Kovácsy László és Orlovsky Frigyes 6. Szent Imre. Felolvasa Kiss Menyhért. 7. Busan dalol a madár. Népdal, Hoffer Károlytól. Előadja az ifjúság énekkara. 8. Judás. Várad Antalól, Szavajla Erőss József. 9. Hunyadi induló. Előadja az ifjúság zenekara.

— **A tenkei csodagyermek.** Nagyvárad tudósított írja: A biharmegyei Tenke községben Csák István ottani gazda tizennégy esztendő Ferencz fia, a katalapsziába, mely álomba merül, melyből lehetetlen felköltöni. A fiu egy óra hosszat alszik és azon idő idő alatt folyton beszélgel és pedig mennyibeli szentekkel, a hogy ő maga mondja ál-mában. A hozzá intézett kérdésre pontos feleleteket ad, sőt ő maga is intéz kérdéseket a körülötte állókhoz és egyiknek másiknak üzenetet ad át, a mely úgy mond a meny-beli szentektől ered. Mikor fölébred semmire sem emlékszik, sőt arról sem bír foglalommal, hogy tényleg aludt-e. A környék babonás népe valósággal özönlik Csák István házához. A jámbor vidéki név ugyanis szentül meg van győződve, hogy a fiuval valami csodát tett a teremtő. Áhitatos és babonás félelem-mel veszik körül az alvó gyermeket és tul-boldognak érzi magát, a kinek a fiu ál-mában holmi üzenetet ad át. Az idegbeteg fiut most a nagyvárad i rgalmas rendi kórházba viszik gyógyítás végett.

— **Uj albiró a kolozsvári törvény-széknél.** A király a kolozsvári kir. törvény-széknél megüresedett egyik albirói állásra Móritz István egyonitteni aljegyzőt nevezte ki. Az új biró jeles és szorgalmas munkása a kir. törvényszéknek, s előléptetését főleg jogász-körökben megelégedéssel fogadták.

— **Üstökös.** Tordáról írják: Tegnapi szürkületkor pont 4 óra 55 pkor keletről északnyugatra egy 7—8 méter hosszú győnyő-ő üstökös volt látható Tordáról. A látvány 5 perczig volt látható, megjegyzendő, hogy futása kissé lassu volt. Remélhetőleg, mivel Felek felé haladt Kolozsvárt is látható volt déli irányban.

— **Köszönet.** A Feleki utca összes háztulajdonosai Nagyságos Bucsy József kir. műszaki tanácsos urnak, valamint Mütelmann Aladár kir. mérnök urnak, a feleki utca rendezése (kiburkolása) érdekében tett eredményes fáradozásáért és a felmérés, valamint a kiviteli tervek szak-szerű elkészítéséért — melyek hivatva vannak az eddigi mostoha állapotok megváltoztatására — előre is hálás köszönetüket nyilvánítják. Kolozsvárt, 1900. november 9. Szögön Rácz Mihály és társai háztulajdonosok.

— **Ki lesz a székesfehérvári püspök.** A székesfehérvári püspöki szék betöltésének kérdése mindinkább foglalkoztatja a metékdádó köröket. Mint a „Kel. Ért.” jelenti a központi szeminárium rektora dr. Várossy Gyula Kalocsa-egyházmegyei kanonok és pápai prelátus a legkomolyabb jelölt e méltóságra.

— **A dohányjövődék az 1899. évi állami zárszámadásban.** Az állami számvérvőszék zárszámadási jelentése szerint a dohányjövődék netto bevétele 1899-ben 31.887 millió frt, vagyis kerék összegben 2.2 millió frttal több volt, mint az előző 1898. évben. A többletet nem annyira a bevételek emelkedése, mely csak a fél millió frtot közelíti meg, mint inkább a kiadások csökkenése idézte elő, mindamellett, hogy a dohányvé-telnél és a gyártásnál nagyobb összegű előre nem látott kiadások is merültek fel. A költségvetésben a dohányjövődék rendes kiadásai 25 millió frttal voltak előirányozva, tényleg azonban 25 és fél millió frtot adtak ki, a minek oka tulajdonilag abban van, hogy a jövődék folytonos emelkedése következtében, valamint a legutóbbi években véglegesen üzembe helyezett új dohánygyárak teljes felszerelésére és mindennemű szükségleteinek kielégítésére az előirányoztnál főleg nagyobb mennyiségű külföldi nyers dohányanyag beszerzése vált szükségessé. További oka a tulajdoni kiadásnak az, hogy a közönségnek egyre emelkedő igényeihez képest a szivarkagyártást az 1898. évben nagyobb mértékben fokozni kellett Beruházásokra 213 frtot fordítottak és az ingatlanok értéke az év végén 9819 millió frtot tett. A természetnyelv, üzemi anyagok és leltári szerek értéke 84.735 millió frttal van kimutatva a zárszámadásban. Érdekesekek a gyári üzletre vonatkozó adatok is.

Az múlt év folyamán dohánygyárainkban 6217 millió kgr. külföldi és 16161 millió kgr. belföldi dohány nyert feldolgozást; az előző 1898. évben az előbbiből kevesebbet, az utóbbiból valamivel többet dolgoztak fel. A gyártás eredménye 1899. évben 19342 kgr. pipa és szivardohány és 1636528 millió drb. szivar és szivarka volt; a többlet az előző 1898. évi eredményekben képest a dohányról közel 1 millió kgr., a szivarok és a szivarkáknál 162 millió drb. A külföldi behozatal a dohányról 6636 millió kgr., a szivarkáknál 12278 millió drb. A pipadohányból valamivel kevesebbet adtak el a múlt évben, mint 1898-ban, a mennyiben tavaly az eladott mennyiség csak 17 millió kgr. volt, 1898-ban azonban megközelítette a 18 millió kgr.-ot. Szivarokban és szivarkákban az eladás múlt évi eredményei, kedvezőbbek az előző éveknél; 1899-ben eladták 1493 millió drb. szivart és szivarkát, 1898-ban csak 1400 millió darabot.

— **Parasztpárba.** Kaliscsák Mihály csörgői parasztgazda szomszédjával Busa János parasztgazdával régi idő óta harcban állott. A két szomszéd gyűlölködése még a legényidőből származott. A napokban Kaliscsák Mihály az utcán egy doronggal orvul fejbe vágta Busa Jánost s azután ügyesen elmenekült. A két ellenség hajnalban a falu rétjén, hova fívet mentek kaszálni, találkoztak. Busa János durván rátámadt Kaliscsák Mihályra, hogy miért ütötte meg orvul tegnap. Kaliscsák erre ingerülten magasra emelt kaszával rohant Busa felé:

— Vigyázz János, mert levágom a fejed.

— Nő rajta, ha van bátorságod.

Kaliscsák minden szó nélkül elesre fent kaszájával Busa felé sujtott, ki az erős ütést felfogta kaszájával. Borzasztó harc keletkezett a két parasztgazda között. Csattogott a kaszpengé. A dühös emberek vadul ordítottak. A kaszpárba hevében Kaliscsák Mihály megvágta Busa János nyakát. A szerencsétlen ember azonnal összeesett, Kaliscsák megremülve tettén a faluba rohant segítségért, de mire a borzasztó párba színhelyére érték Busa János elvérzett. A gyilkost elfogták.

— **Kalcium karbid gyár építése a Jád völgyén.** Az Iparosok K-e írja: Az ecetlven világitást nagyban drágította az a körülmény, hogy a világitáshoz szükséges kalcium karbidot külföldről kellett beszerezni, csupán az utóbbi időben kezdik azt Boszniában is gyártani.

Házánkban a Jád völgyén Brátka mellett Nvri István mérnök épít egy karbid-gyárat a Körös vízerejének felhasználásával, kedvező helyzetbe hozza e vállalatot az a szerencsés körülmény, hogy úgy méssz, mint szénben gazdag vidékekkel bír.

A tavasszal már meg is kezdí működését és ole-óságával ki fogja szorítani drága külföldi karbidot. Úgy értesülünk, hogy nem csak a Jád völgyén, hanem Hunyadmegyében Petrosényban is állítottak fel calcium-carbid gyárat.

— **Nincs kegyelem!** A Berliner Lokal Anzeiger Kínába kiküldött harczteri tudósítója Dannhauer Ottó százados Pekingből feltűnő érdekes részleteket ír a kínai háborúról. Leírja Hopfner tábornok hadosztályának expedícióját Lian-Hsziang-Hszien erődtett kínai város ellen, mely a boxerek egyik főfészke volt. A tudósítás részletesen leírja a város elfoglalását, mely tele van borzalmas hírekkel. A németek nem kegyelemzetek senkinek, asszony, gyermek, férfi mind a halál fia volt, aki kezük ügyébe kerül a város elfoglalása után és a rettentő méészárlás után, hogy senki meg ne meneküljön, a várost, a melyben igen sok lövész és dinamit volt elhelyezve, négy sarkán felgyújtották. Halommal hevert mindenütt a holttest. Úgy látszik, a német katonák ugyan-csak megfogadják császáruk parancsát, hogy nincs kegyelem.

— **Híres kéziratok előverezése.** Nagyon érdekes műárvés lesz november 12—14. papján Kölnben. Eladásra kerül a Lempertz-féle híres kéziratok gyűjteménye. A Habsburg-házból való császárok 1150 számmal szerepelnek a gyűjteményben, I. Miksától II. Ferenc császárig (I. Ferenc magyar király) valamennyinek a kézírását látjuk. I. Ferdinándnak egyik levélkonceptusa van meg. II. Miksának sajtókező levele. A történelmi érdekű irások közül ott látjuk még II. Fülöp spanyol királyét, Alba herceget, savoyai Jenő herceget s mint legnagyobb ritkaságot, Hofer Andrást, a tiroli szabadsághős kézírását. A reformáció idejéből megvan a 1530-iki német birodalmi országgyűlésre szóló meghívó V. Károly császár sajátkező eláírásával. A 30 éves háboru szereplői közül látjuk Gusztáv Adolf, Wallenstein, Tilly, Gallas, Isolani, Mansfeld Ernő, Montecucculi, Pappenheim, Piccolomini, Turenne kézíratait. A többek között nevezetes több porosz király, Blücher, Lützow autogramma. Érdekes I. Vilmos német császár levele is az 1842. esztendőből. Az árveréshez a czg részletes katalógust adott ki.

— **Svédmasszage Kolozsvárt.** Egy szakképzett egyén, ki külföldön több éven keresztül a svédmasszage tanulmányozta és gyakorolta, számos orvos által kiállított bizonyítvánnyal bír, ajánlkozik magán házaknál, orvosi rendeletre a svédmasszage eszközölni. Lakása, Buza utca 15-ik sz. ajtó 24.

— **Egy gukkert a támlászákon** felejtett egy uri ember, tegnapelőtt az előadás végén s egy ur elvitte. A házmester, mielőtt felkeresné az illetőt, hogy a tévedésből elvitt gukkert visszaadja, kéri, hogy jószántából hozza el.

— **Csikak Gyuri** ma este hangversenyez a Pferschy Ferencz éttermében.

— **Követeljük mindenütt Emkegyűjtót.**

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a szamosújvári takarékpénztár részvény-társaság 1900. október havi forgalmáról.

Bevételek: Pénztárátmozatall 22834 korona 71 fillér. Betétek 48844 kor. 62 fill. Kamatok 6339 kor. 34 fill. Váltók 149890 kor. Kötvények 4963 kor. 40 fill. Jelzálog kölcsön 1554 kor. Betét más pénzintézet-nél 30000 kor. Beszedési illetékből 31 kor. 43 fill. Összesen: 264457 kor. 50 fillér. *Kiadások:* Betétek 56032 kor. 73 fill. Kamatok 31 kor. 5 fill. Váltók 144620 kor. Kötvények 2080 kor. Jelzálog kölcsön 200 kor. Saját belét más intézetnél 40000 kor. Tisztviselők fizetése 623 kor. 32 fill. Irodai szükségletekre 69 kor. 34 fill. Betéti kamatok 10 kor. 5 fill. Házbérre 160 kor. Pénztár maradvány 20631 kor. 1 fill. Összesen: 264457 kor. 50 fillér.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósítási és ábragy-levélei.

Hegedüs Sándor utazása.

Budapest, november 8.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter november 16-án Temesvárról Aradra érkezik, az ottani ipartelepek megsemlélése végett.

Beszámoló.

Budapest, november 8.

Hieronym Károly orsz. képviselő e hó 25-én tartja meg beszámoló beszédét Aradon, a hová a szabadelv-párt számos előkelő tagja fogja kísérni. Az aradiak nagy ünnepséggel készülnek képviselőjüket fogadni. — Egyik fővárosi lapnak azon híreit, mintha Salacz Gyula aradi polgármester ez állásától megválni és a közelebbi általános választásoknál Hieronymival szemben fellépni szándékoznék, maga a polgármester cáfolta meg tegnap az iparosok és kereskedők lakomáján mondott beszédével, a midőn is kijelentette, hogy ő neki más ambíciója nincs, minthogy Arad városának polgármestere megmaradhasson. Ebben az állásban szeretne meghalni. „Ő reá nézve — úgy mond — nincs nagyobb dicsőség, mint, hogy sirkövére az legyen írva „Arad város polgármestere”.

Stefánia — királyi hercegnő.

Budapest, nov. 9.

A napokban hire járt, hogy Rudolf trónörökös özvegye Lónyay grófné legközelebb hercegnői rangot fog kapni. A mint a felség költségén kiadott Osztrák-Magyar Monarkia írásban és képen című nagy mű most megjelent legutóbbi kötete bizonyítja, Lónyay grófné czimkérdése már elintéztet dolog. A könyvön Lónyay grófnának költségkivül hivatalos czimzése a következőképpen vannak felsorolva: „Gróf Lónyayné, Stefánia belga királyi hercegnő. Szász-Koburg hercegnő.” Így tehát Lónyay grófnét hercegnői rangra nem emelhetik, mivel most is királyi hercegnő.

Lendvay Márton szobrának leleplezése.

Budapest, nov. 9.

Nagybányán nagyban folynak az előkészületek. A leleplezést Lendvai születése és nevenapján e hó 11-én tartják meg. Az ünnepélyre a fővárosi összes színházakat, a belügyminiszteriumot és kultügyminiszteriumot Kolozsvárt, Debreczent, Nagykarolyt, Szatmárt, Felsőbányát, M.-Szegedet meghívták. A vendégeket a város közönsége szállásolja el. Verő alkotása Lendvay déleze ifju korában ábrázolja. A szobor költsége nemzeti közadakozásból gyűlt össze, melyhez Lendvai szülővárosa is hozzájárult.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 9.

A képviselőház mai ülésén Pichler után Széll Kálmán tartotta meg záró beszédét.

Az általános éjlenzés között betoldani indítványozta, hogy a trónöröklésnek 1723. törv.-czikkben való szabályozása, úgy keletkezésére, mint feltételére, tartalmára teljesen önálló. Minden trónöröklés keretébe tartozó kérdés annak rendeletei szerint itendő meg.

Ezután elfogadták általánosságban. Holnap lesz a részletes tárgyalás.

Vonat össze ütközés.

Bécs, nov. 9.

Offenbach mellett a személyvonat neki ment a gyorsvonatnak. A két utolsó kocsi összetört, meggyulladt.

Az utolsó kocsi utasai mind meghaltak.

Eddig 8 halottat húztak ki a romok alól.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feladás szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYAR MÍHÁLY.

NYILTÉR.

Kitűnő édes

Risling Must

1 liter 44 kr.

kapható csak néhány napig.

HUSZNIK JÁNOSNÁL,

K. Monostor utca 29. sz.

Meghívó!**A „Kolozsavari Téglagyár****Részvénytársulat“****80**
folyó évi november hó 17-én tartja**VIII-ik rendes közgyűlését,**

a Kolozsavari Takarékpénztár és Hitelbank r. t. tanácstermében, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1899 üzletéről.
 2. A felügyelő bizottság jelentése.
 3. Két igazgatósági tag választása.
 4. Az 1899 üzlet mérlegének megállapítása.
 5. Az igazgatóság valamint a felügyelő bizottság a felmentvény megadása.
- Kolozsavart, 1900 november 8.

Az igazgatóság.Megjegyzés. Társulatunk közgyűlésén csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket a közgyűlést megelőző napig a társulati pénztárnál letéteményezték.
1105. 1—3.**Egy szakképzett egyén,**

ki külföldön több éven keresztül a svédmassaget tanulmányozta és gyakorolta, számos orvos urak által kiállított bizonyítvánnyal bír; ajánlkozik magánházaknál „orvosi rendeletre“ a svédmassaget eszközölni.

Lakása: **Buza-utca 15. szám alatt,**
ajtó 24. 1104. 1—1.**Világ-Panoráma****elsőrangú műkiállítás!****Kolozsavart, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt**
November 4—10-ig**Oroszország.** Moszkva, koronázási ünnepek, jelenetek a Kodinszky téren.**Minden vasárnap új sorozatok!!**Kiváló tisztelettel
1068. 7—0.**az igazgatóság.**

Sz. 786—900.

1103. 1—1.

Árverési hirdetmény.Alulírt kir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a kolozsavari városi kir. járásbíró 1898 évi Sp. II. 422/3 számú végzésével Sipos Gábor ügyvéd által képviselt kolozsavari műmalom részvénytársaság felperes részére Kovács Albert alperes ellen 67 kor. 02 fillér és járul. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1899. évi július hó 10-ik napján felülfoglalt 1624 kor. becsült ingóságokra, a Kolozsavart városi kir. járásbíró V. II. 833/4—1899. sz. végzésével az árverés elrendelvényén, annak 67 korona 02 fillér tőke, ennek 1898 évi decz. hó 12. napjától járó 5 százalékos kamatai, és eddig összesen 58 kor. 58 fillérben bíróság megállapított költségek erejéig Kolozsavart, alp. lakásán leendő foganatosításán határidőül **1900 évi november hó 15. napján d. e. 9 órája** tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, zongora s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adni.

Felhívattak mindazok, kik az elővizezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni; avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsavart, 1900 évi október hó 30.

Pap Jenő

kir. bír. végrehajtó.

HEIMBERG KATA**női kalap- és pipere üzlet****Kolozsavart, Unio-utca 9. szám.**

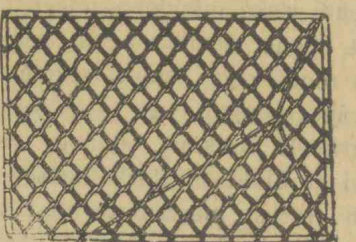
Felhalmozott készletem miatt ajánlom a n. érd. hölgyközönségnek a legszebb

ujdonságokat feltűnő olcsó árban!

Alakítások és díszítéseket izlésesen és jutányosan elvállalok. 1101. 2—2

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!**KOZEL F. JÓZSEF****kályharaktárban**Kolozsavart, Unio-utca 20. sz.
(Redouttal szemben)
allandón 300—400 darab kályha készletben van, melyek egy szépség mint minőség tekintetében felülmúlhatatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbízásai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközöltetni.**Minden háziasszony**
szíves figyelmébe: „Stella“ li-noleum szobapadlóház felülmúl minden e célra eddig használt festéket, hígságnál fogva a leg-takarékosabb, színe tartós és el-lentálló. Kapható minden helyi fűszer és vaskereskedésben. —
„Stella“ vegyészeti gyár **Le-derman D.** Budapest, VII. Do-hány-utca 81.**Pénzkölcsön**

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező feltételekkel nyerhető. Félvilágosítást ad szí-

vességéből **Gerő A.** volt tkptári igazgató Budapest VII. Nefeletjs-utca 8. szám.**HEVESI JÓZSEF****műasztalos****Gyár-utca 8. szám.**
Elvállal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.Nagy raktárt tart:
Kitűnő minőségű, gőzben szárított parkettekből.
Telefon 136.*Jó munkáért kitüntetve!***Léber Gyula** első erdélyi sodronyszövet fonat- és szitaáru gyára Kolozsavart **Torda-utca.****Kitűnő tűzifa****a KLEMM PÁL gőzfaapritó és tűzifa raktárából.****Árak:****Kocsirakomány megrendelésnél:**

10.000 kilogramm I. oszt. nem usztatott hasábos bükkfa	Kor. 108.—
10.000 kilogramm I. oszt. nem usztatott hasábos cserfa	Kor. 80.—
10.000 kilogramm szép középvastag hántott cserfa	Kor. 96.—

hához szállítva 14 kor. drágább.**Hasábos vágatlanfa ölenként:**

4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos bükkfa	Kor. 21.—
4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos cserfa	Kor. 19.40
4 köbméter szép középvastag hántott tölgyfa	Kor. 17.—
4 köbméter vékonyabb hántott tölgyfa	Kor. 15.—

hához szállítva ölenként 2 kor. drágább.**Felapritott fa:**

- I. osztályu nem usztatott bükkfa ölenként 23 kor. métermázsánként 1 kor. 46 fillér.
- II. osztályu nem usztatott bükkfa ölenként 21 kor. métermázsánként 1 kor. 36 fillér.
- I. osztályu nem usztatott cserfa ölenként 21 kor. métermázsánként 1 kor. 36 fillér.
- I. osztályu hántott cserfa 21 kor. métermázsánként 1 kor. 36 fillér.

Házhoz szállítva ölenként **2** kor., métermázsánként **14** fillérrel drágább. Beraktározásért ölenként **1** kor., métermázsánként **6** fillér **külön fizetendő.** Kocsirakomány megrendelésnél megfelelő árendemény.**Ezenkívül raktáron van különböző méretű kerítés oszlop 60 fillértől, valamint kerékvető 1 koronától fölfelé.** Megrendelés eszközölhető a gőzfaapritó telepen a vasuti állomásnál telefon **335** szám és irodámban, Külmoncstor utca 16. szám, távbeszélő **79** szám.

1062. 3—34.

Klemm Pál.**Hatóságilag engedélyezve!****Czégváltoztatás miatt hatóságilag engedélyezett****VÉGELADÁS****utján az egész áruraktárt kiárusítom****csakis készpénzfizetés mellett!!!****Szabott árak minden darabon jelölve.**

1100. 2—10.

Gámentzy János utóda.**Szabott árak minden darabon jelölve.****Hatóságilag engedélyezett végeladás.**Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy üzletemet jövő évi február havában a **róm. kath. plébánia-épületbe** helyezem át. Ezen okból kifolyólag a költözködés megkönnyítése végett raktáron levő árukat u. m.: Bel- és külföldi női- és férfi divatszövetek, színes és fekete ruha és blouse selymek, voile de laine, barchend, francia-flanelek, mosó bárszonyok, zephirek, batist és kretonok. Továbbá: **Richter**-féle rumburgi-vásznak, creas-vásznak, sifonok, gyapot-vásznak. Regenhart és Raymann-féle asztalneműek és törülközők. Kész női fehérneműek és ágyhuzatok, menyasszonyi kelengyék, valamint csipke és szőrűgöngyök, ágy és asztal takarók, futó szőnyegek és több fel nem sorolt árukat**hatóságilag engedélyezett végeladás utján,****csakis készpénzfizetés mellett árusítom el.**Ezen ritka és kedvező alkalomra bátorodom a n. érd. közönség becses figyelmét és érdeklődését annál is inkább felhívni amennyiben üzletem jó hírneve biztosítja, hogy csakis a legjobb minőségű árukat szerezhetni be ezen **kedvező** alkalommal **olcsó árakban.**

A n. é. közönség becses pártfogását és érdeklődését kérve vagyok

Illő tisztelettel

Voith Miklós.

1078. 7—8.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!!

Nyomtatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsavart.